

XẾP HẠNG TÍN DỤNG DOANH NGHIỆP BẰNG HÀM MAX

Ngày nhận: 20/10/2014
Ngày nhận lại: 04/11/2014
Ngày duyệt đăng: 10/12/2014
Mã số: 11-14-NCTĐ-36

Đặng Đức Trọng (*)
Nguyễn Hoàng Thanh ()**
Nguyễn Đăng Minh (*)**

Tóm tắt: Xếp hạng tín dụng (XHTD) có vai trò hết sức quan trọng đối với doanh nghiệp, ngân hàng và nhà đầu tư. Yêu cầu đặt ra là phải có công cụ xếp hạng khoa học và tin cậy, phản ánh đúng bản chất doanh nghiệp nhằm giảm thiểu rủi ro cho nhà đầu tư hoặc người cho vay. Thực tế, kết quả XHTD hiện nay ở Việt Nam phần lớn mang tính hình thức, giá trị sử dụng chưa cao. Dựa trên thuật toán hàm cực đại (hàm Max), nghiên cứu xây dựng phần mềm xếp hạng doanh nghiệp CR_{MF} và sử dụng số liệu từ báo cáo tài chính của các công ty niêm yết trên thị trường chứng khoán (TTCK) Việt Nam để kiểm định việc xếp hạng doanh nghiệp dựa trên phần mềm này. Được xây dựng trên quy chuẩn thống kê toán học và số liệu báo cáo tài chính doanh nghiệp được kiểm toán, kết quả xếp hạng doanh nghiệp bằng hàm Max phản ánh được thực chất doanh nghiệp. So với các mô hình XHTD hiện nay tại Việt Nam, thì XHTD bằng hàm Max là phương pháp có xác suất sai lầm nhỏ hơn.

Từ khóa: Xếp hạng tín dụng, hàm Max.

Giới thiệu

Trong kinh doanh của ngân hàng hiện nay, hoạt động tín dụng là nghiệp vụ sinh lời chủ yếu. Tuy nhiên, hoạt động tín dụng cũng chứa đựng hầu hết các rủi ro nghiêm trọng, gây tổn thất lớn cho ngân hàng. Quản trị rủi ro tín dụng nhằm đảm bảo an toàn vốn trong cho vay là yêu cầu quan trọng hàng đầu để ổn định và phát triển của các ngân hàng thương mại. XHTD là một công cụ quản trị rủi ro tín dụng khoa học và hiệu quả mà các ngân hàng thương mại đã và đang triển khai áp dụng.

Ở Việt Nam, xếp hạng doanh nghiệp vẫn còn rất mới mẻ và hoạt động này mới ở bước khởi đầu. Hiện nay, công tác xếp hạng được thực hiện bởi Trung tâm Thông tin Tín dụng của Ngân hàng Nhà nước (CICB), các ngân hàng và các doanh nghiệp kinh doanh thông tin tín nhiệm. Việc XHTD doanh nghiệp thực hiện dựa vào hướng dẫn tại Quyết định số 57/2002/QĐ-NHNN ngày 24/01/2002. Tại các ngân hàng, kết quả XHTD

chịu sự chi phối lớn từ các yếu tố phi tài chính, quyết định cấp tín dụng phụ thuộc nhiều vào nhận định chủ quan của con người dẫn tới tỷ trọng nợ xấu tại các tổ chức tín dụng trong vài năm trở lại đây đã tăng cao. Thực tế, cần một công cụ xếp hạng doanh nghiệp khoa học và có độ tin cậy cao, không chỉ phục vụ cho mục đích cấp tín dụng mà còn có giá trị cho các quyết định đầu tư và huy động vốn... trên thị trường tài chính. Bài viết sử dụng hàm Max để xây dựng phần mềm xếp hạng doanh nghiệp CRMF và ứng dụng vào việc xếp hạng tín nhiệm một số doanh nghiệp niêm yết trên TTCK Việt Nam. Nhóm tác giả so sánh kết quả xếp hạng của CICB để đánh giá độ tin cậy của phương pháp nghiên cứu.

Cơ sở lý thuyết

Khái niệm về xếp hạng tín dụng

Theo Standards & Poors, XHTD là những ý kiến đánh giá về rủi ro tín dụng, khả năng và sự sẵn sàng thanh toán các nghĩa vụ tài